

## **vakfın üyelerine verdiği borç paradan sağlanan faiz gelirlerinin vergisel durumu hk.**

|                   |                                               |
|-------------------|-----------------------------------------------|
| <b>Belge türü</b> | Özelge                                        |
| <b>Kanun</b>      | KURUMLAR VERGİSİ KANUNU                       |
| <b>Özelge no</b>  | B.07.1.GİB.4.06.17.01-KDV-1-2011-14001-41-744 |
| <b>Tarih</b>      | 19.09.2011                                    |

**T.C.**

**GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI**

**ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI**

**(Mükellef Hizmetleri KDV ve Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü)**

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.17.01-KDV-1-2011-14001-41-744 19/09/2011

Konu : Vakfın Üyelerine Verdiği Borç Paraların Vergilendirilmesi

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; Vakfınız resmi senesinde belirtilen amaçlar doğrultusunda üyelerinize verdiğiniz borç para karşılığında elde edilen faiz gelirlerinin kurumlar vergisi ve banka sigorta muameleleri vergisine tabi olup olmadığı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

### **KURUMLAR VERGİSİ YÖNÜNDEN**

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi ile dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmeler vergi mükellefiyeti kapsamına alınmış olup, aynı Kanunun 2 nci maddesinin beşinci fıkrasında da dernek veya vakıflara ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan sermaye şirketi ve kooperatif statüsünde bulunmayan ticari, sınai ve zirai işletmelerin iktisadi işletme

olduğu; altıncı fıkrasında ise dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerin kazanç amacı gütmemeleri, faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunması, tüzel kişiliklerinin olmaması, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya iş yerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği; mal veya hizmet bedelinin sadece maliyeti karşılayacak kadar olması, kâr edilmemesi veya kârın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi niteliğini değiştirmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Vakıflar tüzel kişilikleri itibarıyla kurumlar vergisi mükellefi olmamakla birlikte, vakıf tüzel kişiliğine bağlı iktisadi işletme oluşturacak ticari, sınai ve zirai faaliyetlerin kurumlar vergisine tabi tutulması gerekecektir.

1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin (2.4.) bölümünde iktisadi işletmenin belirlenmesinde işletmenin belirgin özelliklerinin bağlılık, devamlılık ve faaliyetin ticari, sınai veya zirai bir mahiyet arz etmesi olduğu; diğer bir anlatımla iktisadi işletmenin unsurlarının ticari faaliyetin de temel özelliklerinden olan, bir organizasyona bağlı olarak piyasa ekonomisi içerisinde bedel karşılığı mal alım-satımı, imalatı ya da hizmet ifaları gibi faaliyetler olduğu; Kanunun bu gibi halleri tek tek saymak yerine, dernek veya vakıf tarafından piyasa ekonomisi içerisinde icra edilen tüm iktisadi faaliyetleri kapsamına aldığı, satılan mal veya hizmete ait bedelin sadece maliyeti karşılayacak kadar olmasının, kar edilmemesinin, karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi işletme olma vasfını değiştirmeyeceği açıklanmıştır. Ayrıca kazanç sağlama amacı olmasa dahi işletmenin konusunun ve faaliyetinin, her türlü mal ve hizmet satışı ya da bunlara benzer şekillerde olması ve devamlı surette yapılması durumlarında da dernek veya vakıflara ait iktisadi işletme olduğu kabul edilecektir.

Buna göre, Vakfınız tarafından, üyelerinize vakıf resmi senedinde belirtilen amaçlar doğrultusunda da olsa verdiğiniz borç paralar nedeniyle faiz adı altına bir bedel alınması, devamlı olarak yapılan ticari faaliyet kapsamında değerlendirileceğinden, bu faaliyet nedeniyle Vakfınız bünyesinde oluşan iktisadi işletme nezdinde faiz karşılığı borç para verilmeye başlandığı tarihten itibaren kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis edilmesi gerekmektedir.

### **KATMA DEĞER VERGİSİ VE SİGORTA MUAMELELERİ VERGİSİ YÖNÜNDEN**

3065 sayılı KDV Kanununun 1/1 inci maddesinde, ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyetleri çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin KDV' ye tabi olduğu hükme bağlanmış, 17/4-e maddesi ile de banka ve sigorta muameleleri vergisi kapsamına giren işlemler KDV' den istisna edilmiştir.

Öte yandan, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında; "Bankerlerin yapmış oldukları banka muamele ve hizmetleri dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar (kendileri veya başkaları hesabına menkul kıymet alıp satmayı, alım - satıma tavassut etmeyi veya alıp sattıkları menkul kıymet karşılığı borçları ödemeyi

taahhüt etmeyi meslek haline getirenlerin bu faaliyetleri dolayısıyla lehlerine kalan paralar ile mevduat faizi vermek veya sair adlarla faiz ve benzeri menfaatler sağlamak üzere devamlı olarak para toplama işiyle uğraşanların topladıkları paralara sağladıkları gelir ve menfaatler üzerinden komisyon, ücret, hizmet karşılığı gibi adlarla aldıkları paralar dahil) da banka muameleleri vergisine tabidir." hükmü ve aynı maddenin 6009 sayılı Kanunla değişik üçüncü fıkrasında; "90 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre ikraz işleriyle uğraşanlarla ikinci fıkra da belirtilen muamele ve hizmetlerden herhangi birini esas iş tugal konusu olarak yapanlar bu Kanunun uygulanmasında banker sayılırlar..." hükmü yer almaktadır. Aynı Kanunun mükellefi belirleyen 30 uncu maddesinde ise BSMV' yi banka ve bankerlerle sigorta şirketlerinin ödeyeceği hükme bağlanmıştır.

6802 sayılı Kanunla yapılan değişikliklere ilişkin açıklamaların yer aldığı 87 seri no.lu Gider Vergileri Genel Tebliğinin "B-2- 6802 Sayılı Kanunun 28 inci Maddesinin İkinci Fıkrasında Belirtilen Muamele ve Hizmetleri Esas İş tugal Konusu Olarak Yapanlar" başlıklı bölümünde; "Esas itibariyle 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işlemler, ilgili kanunlar uyarınca verilen yetki veya izin ile yapılabilecek işlemlerdir.

.....

Buna göre, 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işlemleri esas iş tugal konusu olarak yapanlar, bu işlemleri ilgili kanunlarla yetkilendirilmek veya izin verilmek suretiyle yürüten kişileri ifade etmektedir. Dolayısıyla bunların 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işlemleri "esas iş tugal konusu" olarak BSMV ye tabi olacak, bunlar dışındakilerin aynı fıkra da belirtilen işlemleri "esas iş tugal konusu" olmadığından KDV ye tabi olacaktır."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Diğer taraftan, Türk Medeni Kanunu ve Vakıflar Kanununun incelenmesinden Vakfınıza 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işlemleri yapabilmesi için yetki ve izin verilmediği anlaşılmaktadır. Ayrıca, Vakfınızın Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre düzenlemiş olduğu vakıf senediyle söz konusu işlemleri yapmasının Vakfınıza kanunen verilmiş bir yetki veya izin olarak değerlendirilmesi de mümkün değildir.

Buna göre, Vakfınız tarafından yapılan ödünç para verme işlemleri, esas iş tugal konusu olarak yapılmadığından BSMV' nin konusuna girmemektedir. Bu nedenle, Vakfınızın banker kapsamında değerlendirilmesi ve dolayısıyla bu işlemlerin BSMV' ye tabi tutulması söz konusu değildir.

Bu itibarla, Vakfınızca yapılan ödünç para verme işlemleri, BSMV' nin konusuna girmediğinden, KDV Kanununun 17/4-e maddesi kapsamında KDV' den istisna tutulması söz konusu olmayıp, bu işlemlerin KDV Kanununun 1 inci maddesi gereğince genel hükümler çerçevesinde KDV'ye tabi tutulması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(\*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(\*\*) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(\*\*\*) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

---

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026